

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ За кордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0801 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ЛУІС СТРИМУЄ СТРАЙК ВУГЛЕКОПІВ

Вашингтон, 9 листопада. — Голова юні вуглекопів, Джан Л. Луїс, закликає цілу країну новою несподіванкою, коли видає страйкуючим членам юні наказ, повернутися негайно до праці. Наказ відноситься до 385,000 осіб. Вони мають працювати до 30 листопада, а після,

як каже Луїс, знову вийдуть на страйк, якщо до того часу власники не згодяться на його умови контракту. Перерву в страйку заряджено на те, щоб припинитися публіці, як твердить голова юні.

В часі, коли майнери вертаються до своїх шахт, інтересовані в страйку сторони збираються на нараду у Вашингтоні в четвер 10 листопада на зазив федерального посередника, Сіруса С. Чінга. Цілий нарад не проголошено наперед.

У столиці запанувало здивування з приводу наглої зміни тактики Луїса. Власники думають, що Луїс чується приневоленим покінчити 52-денний страйк тому, що між робітниками панус недовілля.

ЮНАТЕД СТЕЙТС СТИЛ ПЕРЕГОВОРЮЄ З ЮНІО

Пітсбург. — Найбільше підприємство продукції сталі, Юнайтед Стейтс Стил Корпорейшен, назначило переговори з представниками сталевих юні, яка веде страйк. Інше велике підприємство, Йонгстаун Шіт енд Тюб Компані, підписало новий контракт зі страйкуючими робітниками на умовах, подиктованих юнією. Це шоста компанія, що згодилася признати домагання юні й покінчити страйк на умовах, які виробила компанія Бетлгем Стил.

ПІДГОТОВА ДО ЗЛУКИ РОБІТНИЧІХ ФЕДЕРАЦІЙ.

Нью Йорк. — Провідники Американської Федерації Праці й Конгресу Індустріальних Організацій в Нью Йорку почали підготовку до створення постійного комітету для переведення злуки обох організацій. Такий план складено за підтримкою новообраного сенатора Герберта Г. Лімена й посадики Вільяма О'Двайера. Упродовж найближчого місяця збудеться комітет ініціативи, щоб довести до скликання виконавчих рад обох організацій. Після скликання планів злуки має бути складена політична програма в порозумінні з Демократичною партією. Досі на перешкоді створення однієї політичної групи з робітничих організацій стояла незгода між обома федераціями та участь у них великого числа комуністів.

КОНГРЕСМЕН ШЕЛІ ВИБРАНИЙ У КАЛІФОРНІ.

Сан Франциско. — Демократи віднесли ще одну перемогу, вибираючи до конгресу Джана Ф. Шелі, голову Каліфорнійської Федерації Праці. Його протиник, республіканець Лойд Дж. Косгров, дістав 52,000, а Шелі 78,000 голосів. — При голосуванні вирішено теж стейтвий закон про старечу пенсію, який засадило стейтотів \$65,000,000 річно. Новий план передачу пенсію по скінченні 65 році життя замість 63, як це признає теперішній закон.

ХОЧУТЬ ЛІКВІДУВАТИ КООПЕРАТИВНІ ФАРМИ.

Нью Йорк. — Кооперативна Агенція протестанських місій, яка існує під назвою Красивий

ПРЕЗИДЕНТ СИЛЬНІШИЙ У ГРЕСІ ВНАСЛІДОК ВИБОРІВ

Вашингтон, 9 листопада. — Після призирання вистей з виборчого терену панує переконання, що становище президента Трумана в конгресі буде сильніше ніж було в попереднім періоді. Це відноситься особливо до його Справедливого Розподілу, на скільки йдеться про внутрішню американську політику. У закордонній політиці, головні в приновреленні Четвертій Точки інавгураційної промови, він теж буде мати більшу підтримку.

Після прогрі сенатора Джана Фостера Доллеса виринули сумніви, чи його впливи в закордонних справах будуть даліше втримані. Вік досі був посередником між республіканцями й урядом на скільки йшлося про втримання одностороннього фронту закордоном. Президент назначував його на важливі становища, як ось на делегата в Об'єднаних Державах, а теж і до різних міжнародних комісій. Підчас передвиборчої агітації сен. Доллес мішав критику закордонної політики з внутрішньою і це підірвало його впливи в адміністрації. З цієї причини на зріває думка, щоб Доллес не назначувати даліше на високі становища, які причиняються до зросту його особистих впливів понад партійну силу.

КОЛЬМБІЯ ЗАВОДИТЬ ВОЄННИЙ СТАН

Богота, у республіці Колумбія. — Консервативний уряд проголосив стан облоги в цілій країні, щоб приборкати пристрасті, які розгорілися між Консервативною й Ліберальною партіями з нагоди передвиборчої агітації. Щодня трапляються випадки бовбівств і тому треба вислати раз-у-раз війська в околиці, де вибухає метушня. Зогляду на такий стан вибори назначені на 27 листопада, можуть бути відложені.

УКРАЇНСЬКІ СКИТАЛЬЦІ В ГОЯЗ, У БРАЗИЛІ

Прудентополіс, Бразилія. — Наші перші поселенці в Гояз прибули туди в числі 35 осіб. За ними поїхали туди даліше транспорту і тепер можна нарахувати 180 осіб у тому штаті. Вони поселилися в околиці столиці в промірі 100-150 кілометрів. Це переважно хлібороби, що примістилися в приватних фазендах на таких умовах: даром хата і кусок землі на час контракту (від 6 місяців до 3 років), 600 круйзерів у місяць і половина з плодів праці у фазенді. Серед них можна різше зустріти техніків і фахівців. Е теж кількох інтелігентів, та, на жаль, не всі вони свідомі. Клімат є доволі добрий, люди хвалять собі і досі ніхто не занедував на якусь підтримку не дугу. — („Праця“).

ДВА УКРАЇНЦІ В МІСЬКІЙ РАДІ ВІННІПЕГУ

Винніпег. — У міських виборах у Винніпегу, що відбулися 26 жовтня, вибрано в третій варді Слава Ребчука до міської ради, і А. Загарйчука до шкільної ради. Обидва є кандидатів українського походження й мали підтримку Міського Виборчого Комітету й Товариства Винніпезьких Податковців. Ребчук вибраний одерженом перший-раз, а Загарйчук засідає в шкільній раді кілька років. („Український Голос“).

ПРИВОЗЯТЬ 36 „БІЛОГВАР- ДИШІВ“ З ІРАНУ

Нью Йорк. — Сім російських родин, яких члени наставлені ворожо до комуністичного режиму, приїхали літаком до міжнародного порту Айдавайлд з Тегерану, столиці Ірану. Вони поїдуть на поселення до Каліфорнії. Люба Горбенко, яка знає англійську мову, каже, що повітряна подорож з Осло у Скандинавію, коштувала

СОВЕТИ ПРИВЕРТА- ЮТЬ ПОВНІ ПРАВА НАЦІСТАМ

Берлін, 10 листопада. — „Народна Палата“ маріонеткової совєтської „демократичної республіки“ в Східній Німеччині ухвалила вчора привернути всі громадянські права бувшим нацистам та гітлерівським офіцерам. При цій нагоді комуністичний заступник „премієра“ зокрема підписав великі заслуги нацистів в будові східнонімецької совєтської держави. Новий закон дозволяє бувшим старшинам гітлерівської армії на участь в „публічній службі“ і з цього робиться висновок про недалеке збільшення цих офіцерів совєтської „народної поліції“. В західних колах коментується цей останній крок Совєтів як намагання не тільки використати вповні для своїх цілей нацистичну партію і військову машину в самій совєтській зоні, але й здобути собі прихильність та евертуальні створити собі нацистичну „п'яту колону в західних зонах, де права бувших активних нацистів є відповідно обмежені.

ГОСТРА ВІДПОВІДЬ П-НІ РУЗВЕЛТ НА ЗАКИДИ КРЕМЛЯ В СПРАВІ СКИТАЛЬЦІВ

МОСКВА ЗНОВУ НАДУЖИВАЄ УКРАЇНСЬКОГО ІМЕНІ ДЛЯ
СВОЇХ ПІДРИВНОЇ ПОЛІТИКИ

Лейк Соксес, 10 листопада. Завжди спокійна і зрівноважена п-ні Рузвелт вчора чи не вперше піднесла свій голос, відповідаючи на безглузді закиди і обвинувачення совєтського представника, що Америка і Британія підготовляються до війни проти Совєтського Союзу і в тій цілі використовують скиतालців зі совєтських країн, вербуючи їх до піввійськових організацій. Для цих своїх закидів Москва вважала чим разом за відповідне використати свого комуністичного слугу з України, Івана П. Демченка, „українського представника“ в Соціальному Комітеті Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй. Демченко, повторюючи механічно відомі вже совєтські наклепи на скиतालців, обвинувачував Злучені Держави, Британію й Францію, що вони в таборах скиतालців дають захист квізлінгам і воєнним злочинцям, не допускають до повороту воєнних втікачів до своїх країн, натомість рекрутують їх до каторжних робіт в інших країнах і до піввійськових організацій, в своїй підготовці імперіалістичної війни проти Совєтського Союзу. П-ні Рузвелт, яка не думала раніше виступати на цьому засіданні, відповіла Демченкові піднесеним голосом, що якщо вже є де підготовка та підбурювання до війни, то це насамперед в Совєтському Союзі. Одним з численних доказів цього може послужити хочби і цей безглуздий виступ Демченка.

УКРАЇНКА ВИБРАНА РАДНОЮ МІСТА ДІТРОЙТУ

МАРУСА БЕК ПЕРШОЮ
ЖІНКОЮ В МІСЬКІЙ РАДІ.

Дітройт, 10 листопада. — Відома зі своєї активності в містевій українській громаді адвокатка Маруса Бек була вибрана в останніх виборах радною міста Дітройту на дворічну каденцію. До виборів ставало 18 кандидатів і з них вибрано 9-тьох, Марусю Бек як шосту з черги. Вона одержала 219,546 голосів. В цих самих виборах мейором Дітройту вибрано Альберта Е. Кобо. Перемога Марусі Бек, що буде першою жінкою в міській раді Дітройту в історії цього міста, є теж великою перемогою місцевої української громади, що щиро підтримувала цю кандидатуру та не в малій мірі причинилася до її перемоги.

ПРИВОЗЯТЬ 36 „БІЛОГВАР- ДИШІВ“ З ІРАНУ

Нью Йорк. — Сім російських родин, яких члени наставлені ворожо до комуністичного режиму, приїхали літаком до міжнародного порту Айдавайлд з Тегерану, столиці Ірану. Вони поїдуть на поселення до Каліфорнії. Люба Горбенко, яка знає англійську мову, каже, що повітряна подорож з Осло у Скандинавію, коштувала

ЗАХІДНІ МІНІСТРИ ПОГОДЖУ- ЮТЬСЯ НА УЧАСТЬ НІМЕЧЧИНИ В РАДІ ЄВРОПИ

МІНІСТРИ КРАІН БЕНЕЛО ВІЗМУТЬ УЧАСТЬ
В КОНФЕРЕНЦІЇ „ТРЬОХ ВЕЛИКИХ“.

Париж, 10 листопада. — Вчора тут почалася конференція закордонних міністрів трьох західних великодержав: державного секретаря ЗДА Діна Ачесона, секретаря закордонних справ Британії Ернеста Бевина та французького міністра закордонних справ, Роберта Шу-мана, в справі спільної дальшої західної політики у відношенні до Німеччини. Вже на початку своїх нарад, головним предметом яких заповідалося американсько-британську програму припинення дальшої розбірки німецьких фабрик, міністри погодилися на прийняття Німеччини до створеної недавно Європейської Ради, першої інституції, що змагає до повної федерації європейських країн. Рівночасно з цим, міністри погодилися теж на прийняття до Ради включеної у французьку господарську систему провінції Саарщини, чого домагався французький міністер. Обидва рішення вимагають ще потвердження французької Асамблеї, але Шуман заповів, що його можна буде одержати. На запрошення трьох великодержавних міністрів, сьогодні вже мали б взяти участь в нарадах теж міністри країн Бенело: Вельгії, Голандії і Люксембургу. Стверджується, що міністри обговорюватимуть не тільки проблеми Німеччини, але теж справи Східної Європи і Китаю. Конференція мала б закінчитися в п'ятницю. Державний секретар Ачесон задуває після конференції відвідати Німеччину та в товаристві американського високого комісара відбути конференцію з провідниками західно-німецької республіки. Ачесон зокрема інтересується можливістю німецького фактора в організації західно-європейської оборони перед совєтською агресією. Вже вчора міністри обговорювали факт призначення совєтського маршала Рокосовського польським міністром оборони, як теж події, зв'язані зі совєтсько-югославським конфліктом.

ПРОБЛЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЄДНОСТІ ПРЕДМЕТОМ ДЕБАТ ФРАНЦУЗЬКОЇ АСАМБЛЕЇ

Париж, 10 листопада. — У зв'язку з рішенням прийняти західно-німецьку республіку й Саарщину до Європейської Ради, французький уряд погодився на повну дискусію Національної Асамблеї в справах європейської єдності, репрезентованої тепер головою двома інституціями: Європейською Радою Пляну Маршала та Радою Європи. Дату дебат встановлено на 22-го листопада.

ДВІ КИТАЙСЬКІ АВІАЦІЙНІ ЛІНІЇ ПЕРЕШЛИ ДО ЧЕРВОНИХ.

Гонг Конг, 10 листопада. — Дві китайські лінії повітряної комунікації, зі своїм персоналом і літаками, дезертирували вчора від націоналістів до комуністів. З аеродрому в Гонг Конг відлетіло два дні тому 12 торговельно-транспортних літаків зі залогою та членами екіпажів повітряних ліній, і вже вчора повідомлено про їх висадку в Пейпінгу, що править за комуністичну столицю Китаю. Комуністична агенція повідомила, що до комуністів перейшло 4,000, отже всі урядові згаданих ліній.

СОВЕТСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ ДО СТОЛИЦІ МОНГОЛІ.

Москва, 10 листопада. — Місцева партійна „Правда“ повідомляє про закінчення будови окремої залізничної лінії, яка лучить Совєтський Союз безпосередньо зі столицею Монголії.

ТІТО ВИМАГАЄ СУВОРОСТІ, АЛЕ НЕ БРУТАЛЬНОСТІ.

Београд, 10 листопада. — Маршал Тіто прийняв вчора делегацію парламентарних і державних урядників та радників, щоб вони в своїй службі були „суворі, що не значить жуті брутальні“.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і закордоном:			
На рік	\$10.00	Foreign and Jersey City Rates:	
На пів року	\$5.25	One year	\$10.00
На три місяці	\$2.75	Six months	\$5.25
Число з понеділка (англійською частинною):			
На рік	\$2.50	Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На пів року	\$1.50	One year	\$2.50
		Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА" Р. О. Бок 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РОСІЙСЬКО-НІМЕЦЬКА СПІЛКА

У вчорашній згадці про промову члена Політбюро, Георгія М. Маленкова, виголошену в Москві з нагоди 32-річчя Жовтневої революції, підкреслено, що промовець звернувся особливу увагу на "демократичну німецьку республіку", по виступає в совєтській зоні. Ця "республіка", як казав Маленков, має стати "зворотною точкою в історії Європи". Сьогодні друкуємо допис з Німеччини, який розясняє, якими то агентами буде послуговуватися Кремль, щоб дістатися до найширших німецьких кол. Допис цей виглядає би, очевидно, найвизначнішим, коли б хто описав пропаганду іншого роду більшовицьких агентів, але й він вказує на те, що Кремль пустив у рух велику агітаційну машину, що має перетягнути німців на російський бік. Тепер згадаємо ще за статтю, яку надіслав з Берліна до часопису "Нью Йорк Пост" його кореспондент Марквіз Чайлдс. Стаття написана перед промовою Маленкова і тому саме така знаменна.

Чайлдс згадує про довгу і завзяту боротьбу між прусакми і Росією, в якій йшло про панування над Сходом. Та тепер, каже він, є ознаки, що ці тоталітаристи тайно об'єднали свої сили для опанування Євразією. Росія — це величезний людський матеріал, а Німеччина — це техніка, досконалість. Це добре розуміє Сталін і тим треба собі пояснити, між іншим, його апелі до німецького націоналізму. Тим виявляється, чому визначні давні нацисти займають у німецькій зоні під Совєтами визначні становища. Чайлдс згадує про цю саму роль пруського маршала фон Павлиуса, що понав був у совєтській зоні, як і те, як то пруські юнкери помагали по першій світовій війні розбудовувати совєтську армію. Він згадує за німецьких промислових баронів, що помагали Гітлеру прийти до влади, а тепер були б раді діставати сировину з Сходу і збувати там же свої продукти. Годі покинути тут і німецьких вчених, що відіграли величезну роль при совєтських дослідках над атомовою енергією. Усі ці речі, пише Чайлдс, тепер цемнтують московсько-німецьку спілку в подібний спосіб, як її цемнтували в 1939 році Молотов та Сталін з Рібентропом та Гітлером. Тодішня спілка була великою несподіванкою, а навіть великим ударом для багатьох комуністів, але — як пише Чайлдс — тільки для наївних, що ще добре не знаються на політичних ходах тоталітарних режимів. Таке станеться і тепер.

Але на перешкоді совєтської спілки з пруськими мілітаристами і німецькими нацистами є ще загальний німецький спротив проти східних кордонів Німеччини, де великі простори припали по другій світовій війні Польщі, а теж і Совєтам. Це вважається на ділі одинокою серйозною перешкодою, яку однак, як твердить Чайлдс, Кремль якось розв'язав, як тільки німецько-російська колаборація буде вже цілком запевнена.

Думаємо, що ці вісті про московсько-німецьку співпрацю відповідають дійсності. Кремль знає свої недомогання, хоч горіла про свою силу. Знає теж, чим є пруський мілітаризм та як зближені до більшовизму нацисти. Є це політична комбінація, на яку треба демократіям завчасу звернути увагу, бо інакше треба б потім надто дорого оплачувати це переочення. Ця комбінація теж вказує, як слабим є Сталін, коли знов шукає порятунку в спілці з давніми німецькими баронами, юнкерами і нацистами.

Після виборів — дальша праця

"Велика перемога" — заявила пані Еліно Рувелт в демократичній домівці у Нью Йорку після проголошення перемоги демократичного сенатора Герберта Лімена у вікторок 8-го листопада вночі. "Це тільки перша рунда, а не остання; за сади, за які ми боролися, на беруть сили" — сказав переможений сенатор і кандидат на поновний вибір, республіканець Джан Фостер Доллес до свого оточення в республіканській квартирі. "Ми втратили вибори, однак не втратили битви" — сказав Віто Маркantonіо, кандидат на посади міста Нью Йорку від прокомуністичної Американської Парті Праці. Це тільки зразки, як прилюдно виступають переможці й переможені в політичній грі.

Коли йдеться про ширшу оцінку вислідів виборів, то дуже влучно характеризував це президент Труман, коли сказав, що з перемогою приходять більша відповідальність для Демократичної партії. Оці слова керівника американської політики вказують на його повне зрозуміння ролі своєї партії, коли вона збільшає свої впливи на владу й силу в широких колах населення.

Під теперішню пору відомості керівника американської політики зростає непомірно. Назріли до вирішення не тільки вже відомі справи, але кожний день приносить свіжі питання. У такому часі президент потребує з одного боку ширших приятелів до співпраці, а з другого боку досвідчених осіб. Коли можна злучити одні й друге в одній особі, тим краще для справи. Нема сумніву, що нововибраний сенатор Герберт Лімен буде саме таким бажаним до радником. Це здавна звівна людина, яка брала участь в національній і міжнародній праці Злучених Держав. Як колишній генеральний директор УНРРА він мав до діла з найважчими справами по цілому світі й тому може стати в пригоді президенту. Коли йдеться про вплив на населення у внутрі країни, то Лімен, як колишній довголітній губернатор найбільшого щодо населення стейту, може помогти федеральному уряду в принаровлюванні різних задумів, а теж доцільно інформувати уряд про потреби населення.

Переможений республіканський кандидат і теперішній сенатор, Джан Фостер Доллес, на свій лад розуміє своє завдання. Треба признати, що під час виборчої кампанії він відважно витягнув наверх справи, які треба було раз прилюдно обговорити. Він видав гнів поблажливість давнішого демократичного уряду

зглядом комуністів. Цієї справи не можна було довше закривати, бо війна минула, шкоди із нерівної спілки Америки з Совєтами очевидні і треба було зазначити, що хвиля співпраці з більшовиками під час війни не повинна давати підстави до самообману на майбутнє. Якщо брати післявиборчий вислів Доллеса, що це "тільки перша рунда, а не остання" — то така заповідь вказує на продовження цієї пригоди аж до повного успіху. Це вказує на ідейність людини, яка прогнала битву за якусь справу. Найякіше зазначив свою непосидючість Маркantonіо, який зправила йде за комуністичною вудкою. "Ми втратили вибори, однак не втратили битви" — оце зручно підібрані слова. Коли б брати Маркantonіо як ідейного кандидата якоїсь справжньої американської партії праці, то це була б знаменита заохота до витривалості в боротьбі за ідеали. Однак, якщо оцінювати його так, яким він на ділі представляється, то можна сказати, що його завзяток вартує кращої справи. Бо хоч як Маркantonіо намагався представити себе борцем за добробут робітництва, то не треба закривати факту, що цей добробут іде в парі з свободою. Коли ж з одного боку Маркantonіо висуває високу ідею, а з другого боку йде крок-у-крок з поневоленнями, які змагають до заведення всесвітньої неволі, то Маркantonіо заповідь боротьби криє в собі небезпеку. Свідомі такої небезпеки противники Маркantonіо мусять продовжувати чесну працю, і то завзятішу, ніж її веде Маркantonіо, щоб не допустити до здійснення його задушевних мрій, про які він не говорить, а зате виявляє ділами.

Післявиборчі, які з нагоди вислуду виборів критикують Демократичну партію за її спілку з малими партіями, як ось з Ліберальною партією і кажуть, що така спілка підтримує тільки слабії партії і штучно роздуває їхню вартість, можуть мати в дечому рацію. Краще мати дві великі сильні партії, які себе взаємно критикують і таким способом причиняються до поправи принаровлюванні різних задумів, а теж інакше думка. Однак треба пригадати, що в великих партіях не завжди можна здійснювати всі індивідуальності у такій вільній країні, як ось наша Америка. Тому хочби тільки як "ліхо з концесії" треба толерувати угруповання одиниць з надмірною амбіцією, щоб і їм дати спроможність впливати на вироблення громадсько-політичної думки, яка звичайно є комбінацією най-

Агенти Москви в Німеччині

(Допис з Німеччини).

Багато німецьких полонених вертаються тепер з СССР. Звичайно це люди обдерті, виснажені; розказують вони страшні речі про своє перебування в совєтському полоні.

Довідався я адресу одного з них, полоненого і зразу пішов до нього. Здоровий чоловік, 36 років, з темними, фанатичними очима. Непомітно на ньому ніяких слідів тяжких переживань, тільки один палець лівої руки надрізаний трохи, мабуть від рани в війні.

— Ви були в совєтському полоні?

— Так, я 25 серпня вийшов із Сталіно.

— Можете мені щось розказати? Я сам з України і дуже цікавився всім, що там діється.

— Дуже радо, я всім розкажу всю правду про Совєтський Союз. Тут багато людей говорять неправду, а я побував там 6½ років і зумів поглянути Совєтський Союз і совєтських людей.

Я зацікавився цим чоловіком. Такого я не чув ще від інших німців, що були в СССР. Я не показував ніяк свого становища до більшовиків, приязно до нього усміхнувся, дав йому цигарку і почав розмову.

Пан Г. понав у совєтській зоні у гірській Новоросійській на Чорному морі в 1943 р. Був у різних таборах для полонених, навіть у Басарабії, поки його не послали на вугільні копальні у Сталіно (Юзівку), на Україні.

Праця в шахтах була на початку для не-шахтарів тяжка. Треба було виконувати норму 6 тон денно. Але скоро всі так "захопилися" працею, що "переконували" норму і здобували втричі більше вугля. Жили в таборах для полонених, навіть коли б в кого не було білої перев'язки на руці "ВП" (воєнно-плений).

— Кажуть, що в 1941 р. на Україні був голод. Що ви про це знаєте?

— Може бути, що не було заабгато харчів. Ми однак шодня діставали в таборі їжу. Цивільне населення мусило добувати про їжу само, за нас брала влада. Діставали полонені в день: 17 грамів жиру, 17 грамів цукру, 1 кг. хліба. Вранці давали їм юшку, на обід — юшку і кашу, ввечері мали.

Від 1946 р. полонені мали

різнорідніших ідей. Головне діло в тому, щоб усі працювали з переконання й з метою прислужитися народові відповідно до своїх сил.

ті самі права щодо заробітної платні, як і цивільне населення. Перевиконуючи норми, можна було за 10 днів заробити 300 рублів. Відраховували, правда, дещо на утримання табору. Купити за ці гроші можна було в не-таборовій кантині все: кіло хліба 3.20 рублів, м'ясо приблизно 30 рублів кг., масло 68 руб. кг., олія 29 руб. ½-літрова пляшка, маргарина 32 руб. кг.; добра матерія на одяг: 1 метр 400 руб., черевки 35 руб., сорочку купити можна вже за 70 рублів.

Бачу, що мій полонений не дуже любить мої запити. Більше йому подобається говорити самому, і то щось нечаче вичене на пам'ять.

— Що з німецькими полоненими старшинами?

— Працюють і живуть також само як і інші. В СССР усі рівні. Тільки дістають вони поодинокі старшинські пайку харчів: 35 гр. жиру, 35 гр. цукру і т. д. Тільки штабові старшини не мусять працювати. Вони дістають 40 рублів місячно. Ми часто скликали мітинги, щоб їх примусити до праці. Жалілися совєтській владі. Вони нам — рядовикам — співчували, але була відповідь, що такий закон, і не можна нічого зробити. А ви знаєте, що таке закон в СССР? Це для всіх без винятку. Я, знаєте, був два рази в Москві на курсах, знаю совєтську конституцію.

Г. закінчив два шости-місячні курси. Курси називаються "антифашистські". Що тиждень складають там іспити і прикінці є іспит з усіх предметів. На курсах бере участь по 800 чоловік. Дістають старшинську пайку. Вивчають Маркса, Енгельса, Леніна, Сталіна. Вивчають історію СССР.

— Я там побачив, як люди жили, да, парів. А як, вони, жили тепер. Побачив величезний поступ. Після закінчення курсів я був активістом.

— Що роблять активісти?

— Активісти що-тиждень дають реферати, шодня збирають круг людей і говорять з ними про всі досягнення Совєтського Союзу. Це є передові люди в кожному таборі для полонених.

Довідався я, що активісти цензурують листи своїх товаришів, які вони посилають чи одержують. Від 1946 р. можна було писати додому.

— Це неправда, що тут розказують деякі полонені, ніби не можна було писати. Не було ніяких "таборів мовчанья". Ми, активісти, часто тих ледарів примушували писати додому. Вони через ліньство не хотіли писати, а тепер розказують брехні про СССР. Я сам їх підганяв. Такі самі відно-

сини, як у нашому таборі, по цілому СССР. Бо ж знаєте, що закон там для всіх, без винятку...

— Чи трудно пограти на "антифашистських" курсах?

— Ні, можна з'ясувати. Декого з надійних і активних посилає влада. Саме тепер відбувається курс в Ризі. Курси бувають і коротші по менших містах. Вчуть німецькі вчителі. Іспити складають в присутності совєтських політкомісарів.

Довідався я про активістів, дбали також про те, щоб їхні товариші виконували норми при праці.

— Знаєте, ліві люди є скрізь. У нас їх було багато. Але ми їх навчили працювати. У вільний день, коли інші відпочивали, ми їм давали роботу в таборі: мили вони підлоги, зам'ятали подвір'я, чистили, прибирали. Такі з них робітники вийшли, що виконували норми краще за других.

Мені пригадалося, що недовго тут в Німеччині відбувся процес проти одного "активіста", що в полоні довів до смерті кількох своїх товаришів. Зізнавали свідки, що були з ним разом в неволі. Засудили його на довічне тюрму. Але я не хотів цього згадувати своєму "активістові".

— Культурне життя в таборах процвітає. Часто приїждять всякі політруки з рефератами. Є читальні. Можна там читати Маркса, Енгельса, Леніна, Сталіна. Є навіть Гете і Шіллер. Приходять часописи з совєтської зони Німеччини. Після роботи можна сидіти в читальні, читати, писати, малювати. Ніхто не перешкоджає. Навіть радіо можна слухати. Для табору є своя центральна що робить передачі. Навіть свою оркестру зорганізували полонені й дають деколи концерти.

Як доказ повної свободи в СССР "активіст" навів, що ніхто нічого поганого в тім не бачить, як полонений під собою на "прохід" з дівчиною. Мусить тільки про це заявити, що йде, і мусить вернутися до 5 години ранку, бо тоді треба йти на роботу. Навіть інтерновані німецькі дівчата до них приїжджали...

— Там, знаєте, повна свобода... і він цмокнув губами.

— Правда, СС-ам трохи гірше. Їх строгіше стежать і не випускають із полону. Але вони це заслужили. Деколи і їх випускають, коли хто добре перевиконує норми і дістане спеціальний дозвіл від міністерства.

Випускають на волю без усякої системи. Прийде приказ у табор — випустити певне число полонених. Управа підбере їх із списку, звичайно по порядку. Викликають їх аж на три лікарські комісії. Оглядають дуже точно. Не дивляться однак на здоровельний стан. Шукають під руками витатуованих знаків, що їх мали німецькі СС-и. Як хто має на тому місці шрам, підозрівають, що полонений знищив знак і не пускають.

Мого "активіста" після таких оглядин спакували 25-го серпня ц. р. на поїзд і везли 5 днів до Береста. Там великий перехідний табор. Переглядали в кожного речі, проколювали валізи, щоб там випадково не було подвійного дна. Опісля поїзду у Франкфурт над Одрою, на німецько-польській границі. Там дають добре їсти, видають чисту білизну і випускають на волю. Полонені з совєтської зони можуть зразу їхати додому, полонені з американської зони везуть транспортом у Мошендорф, а м'єриканський перехідний табор.

(Довідчення на стор. 4-тій)

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

П. ШАНДРУК, Ген. Штабу Генерал-Пор.

МІЛІТАРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ

5)

Транспорт летунський має своє значення, бо може бути достарчений ззовні, але при умові захоплення на час вже розбудованих летовищ.

Водно-транспортною артерією може бути лише Дніпро. Використання його течії є можливе лише на відтинках від Запорожжя вниз і вгору, бо належить рахуватися з тим, що регулюючі споруди Дніпрельстану у відповідний момент буде знищено.

Стан всіх родів транспорту, збереження для визвольної боротьби всіх його технічних конструкцій ставлять на порядок дня проблему організованої саботажної акції в Украї-

ні у відповідний момент. То є проблема специфічного значення, без участі в якій населення боротьба за визволення України в умовах "великої" та "малої" війни буде в певній мірі утруднена.

Транспорт у випадку опанування України стане складовою проблемою відповідної організації запілля. Адміністративне опанування України в формі організації запілля (комунікації, транспорт і т.д.), а тягу боротьби в більшовицьких умовах при сучасних стани мілітарної техніки є завдання великого значення і може бути полагожене виключно в дорозі політичної

доцільності, яка єдиною може обумовити участь в боротьбі проти московського окупанта української національної збройної сили. Особливо є важливим опанування запілля під час війни для організації боротьби проти більшовицької діяльності, для організації оборони протилетунської, оборони проти війни біологічної та проти війни газової (оборони протихемічної). Виключна можливість перепро-вадження тих завдань українською національною збройною силою становить велику силу позицію в мілітарній потенціалі України, таку позицію, без узгляднення якої збройну акцію принаймні було б перетягнуто.

VIII. Організація збройної сили є одним з найважливіших факторів мілітарного потенціалу України, щоб з одного боку могла вона відповісти завданням визвольної боротьби, з другого — бути здатною до оборони здобутої державності. Без узгляднення в рівній мірі обох тих постулатів, що походять з політичних аспірацій українського народу і мають свою генезу в його історичній минушині, сама збройна сила і форми її організації будуть зусиллям конюнктуральним і тому при очевидних величезних людських жертвах мало що — цільним.

Організація збройної сили спирається на різних факторів, що походять з політичних потреб держави (народу) психіки народу, історичної традиції, комплексу реальних можливостей і т.д. Політичні потреби України ясно окреслені прагненнями українського народу створити власну державу. Психіку його у віднесенні до його духових та фізичних вартостей для виконання політичної цілі належить розглядати в площині індивідуальних та збірних властивостей. Щодо індивідуальних властивостей, для мілітарних ці-

лей важливих, то належить ствердити, що елементи долатні, саме: здоровий розум, віра і довіра, добра воля, карність, ініціативність, товариськість, здатність до аперцепції і т.д. — вони переважають над властивостями кожної людини елементарними некорисними. При звичаєній до кончності в найтяжчих умовах сам шукає виходу з різних ситуацій (атавізм), українець як во-як заховує завжди свою громадську рису — індивідуалізм. При відповідних використанні та накеруванні цієї риси, во-на може бути цілком корисною, але це обумовлюється відповідним підходом до психіки українця-во-яка з боку його начальників у системі виховання та вишколення. Доцільним, в умовах підготовки до нових сучасних форм збройного змагання, а особливо на майбутнє і кончним є вияснення українському во-якові в кожнім данім випадку його завдання.

Для уяснення значення цієї психічної властивості українського во-яка належить його порівняти з во-яком інших народів, напр. німецьким, для якого вистає наказ і який намагається уникати праці у випадках бойового відосіблен-ня. Індивідуальні властивості українця командира, особливо на вищому щаблі, є наскрізь позитивні. Він перш за все в своїх підвладних бачить рівних собі людей, співгромадян, усвідомлених громадян і во-яків, що через їх зусилля він має досягнути цілі. Він вміє з себе дати їм зразок жертвенності в ділі боротьби за ідею, вміє своїм прикладом натхнути їх до чину, вміє спостерегти і відповідно використати індивідуальні властивості своїх підвладних, через те створити атмосферу взаємного до-віри і здобути собі авторитет. Для того є кончним посіда-ти знання і характер і це є властиве українцеві-начальни-кові.

М. Дурдєва.

МАРА КОМУНІЗМУ

ОСНОВНІ І В. РЕДАКТОР КОМУНІСТИЧНИХ
У. Ц. ВІСТЕЙ ПРО КОМУНІЗМ

ЧАСТИНА ДРУГА.

ЯК І ЯКИМИ ЗАСОБАМИ БОРОТИСЬ ПРОТИ КОМУНІЗМУ

Від Редації: Починаємо друкувати другу частину „Мари Комунізму“. Автор цієї праці — це колишній відомий в Америці діяльний комуніст, головний в рр. 1920—1925. Він був основним і редактором комуністичної газети в українській мові, Українських Школярських Вістей. Перейнявши комуністичні ідеї, він в 1926 році вийшов до Галичини і там продовжував свою комуністичну роботу у відомому Сель-Робі, з якого опісля „центр“, „вишесті“ його за „націоналістичні ухили“. Його пізніша доля — це вже доля кожного українця: арешти, засуди та переслідування, зразу з боку польських, а опісля божевільних окупантів. Починаючи від справді віри в комунізм, але цілком безглуздо, дурман та злочинність тої „деї“ він швидко пізнав, як тільки зустрівся з нею безпосередньо на практиці. Його думка під цим оглядом остаточно оформилася під впливом масових розстрілів та страшний голод, організований „большевизмом“ окупантом в Україні. В році 1939 він видав „Трагедію Радянського Союзу“, де оприлюднив комунізм з точки зору західно-європейської та американської демократії. Його праця про комунізм, яку продовжуємо друкувати, заслуговує на окрему увагу. Перша частина цієї праці під цим заголовком була надрукована в „Свободі“, в ч. 282—291 з 1948 року.

1. Труднощі в розв'язці питання.

Після аналізу явища комунізму ми ствердили, що це дуже поважає хвороба нашого віку. Вона проявляється в тому, що частині суспільства, назавжди на нижчому ступені інтелектуального розвитку, попадає в психічний розлад, тратить здібність оцінювати речі реально та бачити дійсність у її властивому світлі, починає глядіти на себе, як на найкращу, найрозумнішу, найсвідомішу частину суспільства, якій судилося „місія“ перебудувати „гнилий“ світ.

Ця психічна хвороба маний величності, на яку від початку світу хворували всі малі й великі диктатори, росте і скріплюється тим більше, що нижче падає характер людини. Найбільші злочинці, себто найбільш розкладені характером, як в минулому так і в теперішньому, були рівночасно найбільшими мегаломанами, що вважали себе за „великих“, за вищих понад усе, понад усякі закони Божі і людські, за таких, що їх не обов'язує мораль простого чоловіка і вони можуть робити все, що їм їхня хвороблива уява, хворобливі пристрасті підкажуть.

Мегаломан-злочинець стоїть понад усякі закони моральні і державні, йому вільно користуватись всякими засобами: брехнею, обманом, шантажем, очорнюванням, фальшивим доносом і обвинуваченням, тортурами, мордом, щоб досягнути свою ціль.

Це, що здорова частина суспільства називає звичайним бандитизмом, генгстерством, у цього злочинця-маніяка-диктатора називається „героїзмом“.

Це, що людство у тисячоліттях свого поступу вперед відкинуло і побороє як залишки варварства і дикунства, комуністичні диктатори відновили і осягали як головні стовпи свого панування.

Як усяка інша хвороба, так і ця хвороба поновного зд-

чиння жирує на деяких слабких, „нечистих“ місцях у суспільному організмі. Ці слабкі й нечисті місця з вогнищами, де звороднілі залози витворюють хворобливий продукт.

Залишення значної частини суспільства поза процесом поступу, нествягнення її духово і матеріально в ряди співучасників благ теперішності та змагунів за краще майбутнє, викликає у неї незадоволення, витворює і підсилює нервовість, підносить температуру, послаблює силу відpornости проти всяких хворобливих бацил.

Питання стоїть перед нами: як і якими засобами поборовати бацили комуністичної диктатури, що грозять розкладом і знищенням суспільного організму? Не легко дати на це відповідь задовільну для всіх.

Під час коли аналіз явища комуністичної диктатури та ґрунту, на якому це явище жирує, мабуть не знайде значних або й ніяких застережень по стороні ворогів цієї диктатури, то питання, як з нею боротись, уже викликає різні відповіді.

Розберемо спершу ті пропозиції, які, на мою думку, не ослаблюють і ліквідують комунізм, а, навпаки, скріплюють.

2. „3 большевиками по-большевизм“.

Треба відрізнити два моменти у боротьбі проти комунізму: 1. Збройна боротьба. 2. Боротьба проти комуністичного руху перед та після збройної боротьби.

Щодо першого, то тут справа ясна: як ти його не повалиш, то він тебе повалить; куля проти кулі, бомба проти бомби. Коли комунізм революційним збройним виступом чи воєнним фронтом атакує, то відповідь на це тільки одна: зброя.

Внутрі країн комуністичної диктатури йде безупинна боротьба проти комунізму. Це окремих розділ боротьби проти комунізму перед збройним зударом.

Різниця в поглядах на методи боротьби проти комунізму викликає другий момент цієї боротьби, а саме, боротьба проти комуністичного руху перед і після збройного зудару. Приклад: у різних країнах іде спір, чи дозволити компартіям існувати і діяти легально, чи поставити їх поза законом і так загнати в підпілля.

Клич „3 большевиками по-большевизм“ пропонує поборювати комунізм його власними методами, його власною зброєю.

Пригляньмося ближче цьому кличеві, щоб побачити чи є він справді так слушний, як видається на перший погляд. Що значить „по-большевизм“? Відповідь тільки одна: по-большевизм значить терором. А скаля терору така:

ВІДОЗВА ОБ'ЄДНАННЯ В. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ.

Однозгідною волею колишніх вояків українців, які перебувають тепер в Злучених Державах Америки, створено „Об'єднання в. Вояків Українців в Америці“. Загальними Установчими Зборами, що відбулися в Нью-Йорку дня 9-го жовтня ц.р., прийнято статут та обрано Головну Управу.

Завданням нової організації є об'єднати в змаганні до визволення України всіх колишніх вояків українських армій та українських військових формаций, які живуть в Злучених Державах та без огляду на їх політичні переконання — за винятком комуністів — на їх віровизнання та на їх колишнє членство в українських ветеранських організаціях, як: Братство УСС, Стрілецька Громада, Союз Українських Ветеранів, Об'єднання Українських Комбатантів та інші.

Пристаючи до праці, Головна Управа закликає всіх колишніх вояків українців на терені Злучених Держав вступати в ряди свого Об'єднання та створювати його відділи на місцях.

Ми, колишні українські вояки, що своїми, грудьми захищали інтереси свого українського народу та своєю кров'ю здобували йому волю, повинні насамперед вичуті і зрозуміти історичну рішальність нашої доби. Опинившись, завдяки ласкавій долі, на цій вільній американській землі, ми перетворили на себе тим більший обов'язок на волі подбати про тих, що в неволі. Високі ідеали в народоправ'я, які ми виписали на українсь-

ких прапорах, є дійсністю в цій країні. Вони не тільки дають нам право, але й зобов'язують докласти всіх зусиль, щоб вони такою самою реальною дійсністю стали теж в нашій скривавленій боротьбі за них Україні та в цілому світі.

Наша зорганізованість та наша єдність допоможе нам успішніше працювати і змагатися до тої великої мети і стане прикладом для інших.

У нашому змаганні, нашим черговим обов'язком є пам'ятати про тих наших товаришів зброї, які своє життя або своє здоров'я віддали в боротьбі за Україну. Сьогодні вже не тільки в Європі, але й в цій та інших країнах живуть безпомічні багато вдів і сиріт по українських вояках та багато інвалідів, неспроможних зробити собі найкращі засоби на прожиток. Нашим обов'язком, освятченим спільно пролитою кров'ю за спільні ідеали, є допомогти їм всіма нашими силами і засобами. Теж цей обов'язок ми зможемо виконати з більшим успіхом зорганізовані і об'єднані.

Тому: ставайте в ряди Об'єднання! Хай не буде в цій країні ніодного колишнього вояка українця, який не належав би до своєї організації! В кожній місцевості, де знайдеться бодай п'яток б. вояків, організуйте відділи Об'єднання! Хоч в цивільних одягах та далеко від Батьківщини, творімо авангард в змаганні до волі, як колись творили перші лінії на фронті збройної боротьби за неї!

За інформаціями звертатися до організаційного референта по адресі:

М. RYBACHUK, 273 E. 3rd St., New York City.

ГОЛОВНА УПРАВА:

Д. Галичич — голова; С. Євремів і К. Рєутів — заст. голови; д-р В. Каліна — секретар; Я. Вишневецький — касир; М. Рибачук — орг. реф. Господарський, суспільний і культ.-освітний референт; І. Поритко, Д. Бакум і М. Дізенко; їх заступники: Ф. Федоренко, Д. Дмитренко. Контр. комісія: ген. О. Загородський, К. Лисюк, М. Ліщинський, Г. Заричний і д-р Т. Олесюк. Голов. Суд: ген. П. Шандрук, д-р О. Котик, д-р С. Ріпецький, д-р І. Карапінка і І. Дубинець.

брехня, обман, ламання обіцянок, умов, ревер, костей, голів; це примусова невілннча праця в концтаборах, тортура як основна школярховання, заслання як запобіжний лік для тих, що можуть стати во-рогами „народу“, далі — опришківська інституція енкаведе, якої закон — це сваволя; карикатурні суди, що переслідують терором поломаних і застриками обезволених об-винувачених та видають при-суди, продиктовані їм енкаведистською партійною клікою; найбільш улюблений і вживаний засіб — куля в потилицю, як основне і цілковите „вилі-кування“.

Ці й інші подібні речі значить „по-большевизм“.

Були вже такі, що цих ме-тод позичали від большеви-ків (Гітлер), були такі й рані-ше, що їх уживали. Завжди вони викликували огиду та відразу зі сторони цивілізова-ного світу.

Скаже може хтось, що йдеться не про згадані мето-ди боротьби, а тільки про ту енергію, завзятість, упертість, якими відзначаються больше-вики і які нам треба б пере-брати в боротьбі з ними, а не

УКРАЇНСЬКІ ЛІКАРІ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ.

Дня 16-го жовтня ц.р., з ініціативи д-ра Романа Осінчука, відбулися у Нью-Йорку в його ординації, під головуванням д-ра Т. Олесюка, сходини українських лікарів, на які при-було 25 осіб.

У вступному слові ініціатор сходини поінформував що до Америки прибуло на цей день понад 90 українських лікарів з Європи, з якими він був у постійному контакті до їх при-їзду сюди і тримає цей кон-такт дотепер. Така велика кількість лікарів, більшості зо-всім необізнаних з умовами нового життя насуває думку про необхідність утворення у-країнської професійної лікар-ської організації. Першою ціл-тю нової організації була б взаємодопомога акція для підшукування відповідної праці новоприбулим, для товарись-ких порад у справах ностри-фікації-дипломів та для улег-шення їм можливості жити в а-мериканській ґрунт. Інши-ми цілями організації було б пожевлення професійно-нау-кової діяльності, яка виявила-ся б у випусканні неперіодич-них медичних збірників та чисто громадська праця для скоординованої участі членів організації в громадсько-полі-тичному житті американських українців.

По жвавому обміні думок довкола цих справ сходини одноголосно постановили у-творити організаційне бюро з п'яти членів, яке має пере-вести реєстрацію всіх украї-нців-лікарів в Америці (як но-воприбулих, так і тут наро-джених) та в якнайкоротшому часі підготувати загально-український лікарський з'їзд.

В склад організаційного бю-ра обрано: д-ра Л. Воевідку, д-ра Воробця, д-ра Т. Олесю-ка, д-ра Р. Осінчука та д-ра А. Сиротенка.

Присутні:

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комі-тету жертвували:

Шікаго, Іл.: Зі свята 55-літ-нього ювілею, що було влаш-товане старанням відділів У. Н. Союзу, 25-го вересня ц.р. \$229.79.

Нью-Йорк, Н. Й.: М. Бурава \$5.

Джерзі Сіті, Н. Дж.: Н. Н. \$5.

Читайте українські книжки та часописи, бо чате читання веде до просвіти, а просвіта — це сила.

REVISED EDITION OF SLUZHBA BOZHA (HIGH MASS) and INSTRUCTIONS for the director.

By Michael Pochmursky
This Mass is written for begin-ners; it can be sung in 2-3 or 4 parts music. The letters are written in the English alphabet. Anyone can sing it. Anyone can direct it. Price only \$2.00. Write to "Svoboda", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — ГАРТФОРД І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ГАРТФОРДІ

В НЕДІЛЮ, 20. ЛИСТОПАДА 1949
в годині 4. пополудні

В САЛІ ROBERT BURNS SCHOOL
Corner of Russ & Babcock St. (між Capitol Ave. і Park St.)

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

Вступ 50 центів.

Дохід призначений на народні цілі.

В програмі: Хорові точки укр. школи під керівництвом Сестер Служ. Мішаний хор під орудою п. І. Шуп-скрипак п. І. Качинська. Декламатори. Запрошений опе-ровий співак баритон п. Л. Рейнгардич.
Запрошуємо Шановних Громадян Гартфорду і око-лиці взяти численну участь в цій небуденній національ-ній Святі.

Святочний Комітет.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“

Пожертви, надіслані на цю ціль, як теж добо-ро-вільну доплату до передплати „Свободи“, потвер-джуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 23.

Відділ:

Жертви:

Відділ:	Жертви:	Відділ:	Жертви:
М. В. Chicago	\$ 8.00	127 Володимир Чубатий	2.00
Олександр Спін	3.00	130 Марія Мостоник	2.00
Олександр Головатий	3.00	147 Григорій Віленький	2.00
Мухомір Петро	3.00	152 Валентин Мельник	4.00
Озар Іван	2.00	163 Ніхмачевський Григорій	8.00
Михайло Новосад	2.00	167 Гаврилик Стефан	2.00
Д-р Микола Кушніренко	2.00	168 Григорій Бабін	2.00
Теодор Габріел	2.00	176 Коцоловський Михайло	2.00
Михайло Гарнаїко	2.00	178 Олександр Будик	2.00
Степан Касян	2.00	188 Теодор Харітон	3.00
Наконечний Олександр	2.00	192 Михайло Гес	2.00
Богдан Літинський	2.00	206 Андрій Лаба	2.00
Мухомір Омелья	2.00	206 Михайло Кінш	2.00
Андрій Гуначенко	1.00	206 Пасиф Капа	2.00
Микола Крайворук	1.00	221 Тимко Курко	2.00
Петро Тесленко	1.00	221 Іван Татарин	2.00
Іван Стусик	1.00	234 Хатра Михайло	1.00
Леонтій Віронт	1.00	236 Гірик Стефан	3.00
Лен Казісевич	1.00	240 Богдан Савчинський	2.00
Чабан Михайло	1.00	240 Василь Котик	1.00
Дмитро Осип	1.00	242 Данило Лукшин	2.00
8 Петро Русаків	2.00	266 Юрій Гриняй	2.00
13 Василь Футулячук	3.00	271 Антін Бубин	2.00
14 Д-р Володимир Пасічник	2.00	271 Юсиф Кость	1.00
20 Шалапал Д.	5.00	293 Глірій Шошак	1.00
20 Іван Ведишарський	3.00	296 М. Земледух	2.00
20 Данило Рубаха	2.00	320 Петро Емха	5.00
39 Микола Годжак	2.00	320 Дмитро Емха	2.00
42 Елген Саган	2.00	325 Іван Завадовський	2.00
50 Онуфрей Залузі	5.00	325 Теодор Троць	2.00
52 Семен Вавришин	2.00	332 Стефан Григорчук	2.00
61 Антін і Марія Рилик	2.00	348 Дмитро Голубець	2.00
66 Nellie Dyezko	2.00	361 Павлик Чарнецький	2.00
67 Іван Патуляк	2.00	361 Михайло Козак	2.00
72 Антін Федик і Іван Белен	6.00	361 Гриняй Юсиф	1.00
73 Стефан Сорочка	2.00	364 Теодор Гік	2.00
94 Мулярчик Іван	5.00	367 Теодор Корбин	2.00
102 Діонісій Давидович	2.00	377 Титус Коломисць	2.00
105 Василь Белюх	2.00	371 Ю. Баранюк	8.00
106 Прокіп Гомалюх	2.00	371 В. Вудник	1.00
106 Василь Стасюк	2.00	375 Петро Іваш	2.00
106 Іван Рибий	2.00	385 Олександр Козак	2.00
118 Сарахман Михайло	2.00	388 Годунака Теодор	1.00
118 Матвій Михайло	1.00	396 Іван Бекін	1.00
126 Іван Пандішак	2.00	413 Іж. Мйрон Осадца	2.00
127 Ліля Була	3.00	430 Микола Фешак	3.00
		433 Кость Шинькар	3.00

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ!

ПОЗІР! ФІЛАДЕЛФІЯ І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО СТІЛЕЦЬКОГО
ГУРТА Ч. І В ФІЛАДЕЛФІ

В НЕДІЛЮ, 13. ЛИСТОПАДА 1949 В УКРАЇНСЬКІЙ САЛІ, 847-849 Н. ФРЕНКЛІН УЛ. ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

Початок у 7-й год. ввечір.

Святочний реферат виголосить І. Поритко, а в концертній частині беруть участь: міш. хор ім. О. Кошиця під дир. С. Шевченка, міш. хор „Вояк“ під дир. Я. Варинча, В. Блаватський, декламція, Л. Головатська скрипка солю, Н. Горленко декламція, Б. Перфецький форт. супровід, А. Радванський солоспів, Р. Савицький солоспів, і В. Цегельська солоспів.

Чистий дохід призначений на українських інвалідів.

Українці й українки! Приходьте громадою віддати честь тим, які зложили своє життя на жертівнику Вітчизни-України.

УВАГА! — РАЧЕСТЕР І ОКОЛИЦЯ!

АМАТОРСЬКИЙ ГУРТОК ПРИ ДОПОМОГОВОМУ
КОМІТЕТІ МІСТА РАЧЕСТЕР, Н. Й.

„ЗАПОРІЗЬКИЙ КЛАД“

комедіо-оперета в трьох діях, Ванченка.

В НЕДІЛЮ, 13. ЛИСТОПАДА 1949 в годині 5:30 ввечір

В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ, 305 HUDSON AVENUE.

Представлені будуть танки українські і циганські. Провід у танцях бере п. Богдан Хомяк і сам виступить. Також ви будете бачити, як люди шукають, щоб збагатитись. До танців буде при-гравати лані Сорохей на піані, а її сестра на скрипці.

Комітет Вистави.

УВАГА! МОРІСВІЛ, БРИСТОЛ, ПА. І ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТА“,
відділ 362 У. Н. Союзу в Бристол, Па., відбудуться

НАДЗВИЧАЙНІ Організаційні Збори В СУБОТУ, 12. ЛИСТОПАДА 1949 в годині 4. пополудні

В „БІЛОМУ ДОМІ“, „СТАРКІН ФАРМ КО.“,
МОРІСВІЛ, ПА.

на котрі просимо всіх членів і новоприбулих імігрантів та всіх тих, що відійшли з перест. списками до околишніх місцевостей, як: Бристол, Па., Трентон, Н. Дж., і всіх зацікавлених наших організаційний і суспільним життям. На зборах, крім Союзних справ, будуть обговорені і інші важні питання, які торкаються нас всіх на цій новій землі. Реферат: В. Загасвич, орг. У. Н. С. Членів, новоприбулих і з перест. списками проситесь принести з собою грамоти й книжечки вкладови. На зборах будемо збрати забезпечення вкладки і приймаючи нових членів.

За 6. Тов. Дніпро: І. Кривенко, секр.
За Управу Від. 362, Бристол, Па.: А. Осередчук, секр.

УВАГА! — БЕЙОН І ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ПАРАФІЯ УСПЕННЯ
ПРЕЧ. ДИВИ МАРІ В БЕЙОН, Н. ДЖ.
обходитиме пам'ять

ЛИСТОПАДОВИХ ДНІВ

В НЕДІЛЮ, 13. ЛИСТОПАДА 1949
з наступною програмою:

1. ПАНАХИДА за пологих героїв у годині 11. рано, яку від-правити місцевий парох о. Степан Малашук.
2. ЛИСТОПАДОВА АКАДЕМІЯ в годині 4-тих пополудні в доміні Українського Народного Дому при 19. вулиці. Підчас Свята буде виголошений відгук та декламація. Будуть солоспів і квартет. Воякальну програму виконає хор укр. катол. парафії „Вояк“ під управою п. Миколи Кормелюка. При фортепіані п. Орест Поритко.

До ласкавої участі запрошує всіх — Комітет Свята.

Агенти Москви в Німеччині

(Докінчення зі стор. 2-го)

— Американські капіталісти хотять там зразу показати вигоди капіталістичного життя. Насамперед всіх кличуть їсти. Дають все, яєшню, шинку, ковбасу, сало, каву, какао, чай, шоколаду, різні солодощі. Можна вибирати і їсти. Дають ще й зубну пасту. Потім кожного дїстає формуляр. Там всі питання, де воював, в якій частині, де був в полоні, що робив, чи був у антифашистській школі. Я написав, що був. Другі боялися, але я не боюся стояти за свою ідею. Я не маю чого скриватися...

Потім кожного викликають, випитують, видають папери і пускають. Мене випитували 3 години. Питалися, чи я не можу нарисувати план тої шахти, де я працював. Я сказав, що не вмію рисувати. Вони подивилися в мій формуляр і сказали: „Ага, ви антифашист, тому не смієте рисувати“. — Ні, я справді не вмію, відповів я. Випустили мене на кілька годин пізніше як інших. Тут же в Мошендорфі німецькі партії роздають свої агітаційні брошури. Агітують також за зрадинку пролетаріату Шу-махера (провідник соціал-демократів), слугу американських капіталістів.

— З Мошендорфу я поїхав додому. Знаєте, я жалю, що я тут. Як би не діти, то справді не вертався б під панування американських капіталістів. Приїхавши додому, сів я на велосипед і хотів їхати головною вулицею міста. Не можна тепер там їхати велосипедом. Сміють їздити тільки автомобілі, а велосипедисти мусять їздити побічними вулицями. Мені аж серце крається, що ми в своїй Німеччині не можемо робити, що хочемо. Але це все мине. За 10 років СССР опанує цілий світ. Немає сили,

що його стримала б. А з цими запропанцями капіталізму — німцями — з цими „краватниками“ німецький пролетаріат розправиться. Всі вони повиснуть. Знаєте, не можу дивитися, як німецькі дівчата ходять з цими американськими... В мене дві дочки, одна має 16, друга 17 років. Я їм сказав, що можуть робити що хочуть. Але коли я їх побачу, що промовляють до американців хоч одно слово, то вбю на місці, або дома.

Сиджу тепер дома. Дїстаю допомогу 2.70 марки на день. Я зголосив, що я хворий. І як мало платять! Ходжу поміж людьми і розказую правду про СССР. Як що я переконаю щодня хоч 10 чоловік, то вважатиму, що я виконав своє завдання. Ходжу особливо між інтелігенцією. Найважніше, це переконати інтелігентів. Вони вже раз відіграли своє нестійнство фатальну роль за часів Гітлера. Як піде з нами інтелігенція, то все буде виграно...

Я глянжу на годинник. Засидівся вже довго. Але активіст продовжував. Як би це було гарно, коли б Німеччина не порвала союзу з СССР. Ми б тоді могли торгувати без капіталу. Німецька постачала б всякі медичні прилади, яких СССР так дуже потребує, СССР би давав сировину. Все робили б на некапіталістичній базі, без грошей.

Я подякував за інформації. Активіст попросив заходити. Віз завжди готовий кожному „розказати правду“.

— Правду говоритиму, навіть, коли б я мав загинути. Такіх вишколених людей Москва посилає в Німеччину багато. Мій активіст, людина примітивна. Йому не вяснили, що емігранти з України, це „запропанці капіталізму“ і вороги СССР, і він до мене поставився з довірою. Говорить він все виченими словами. Питання його бентежать і проскакує тоді мимоволі правда. Але приходить із СССР багато спиритичних і небезпечніших агентів, що вміють маскуватися. Вони ведуть свою підлину і агентурну роботу і комуністична пята колона зростає.

Жовтень, 1949. Г. Д.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ. В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЛУДЛОВ, МАСС.

Союзіві Відділи звелчувають працю У. Н. С.

Заходом відділів У. Н. Союзу в Лудлов, Голіок, Емерст, і Савт Дирфілд відсвятковано 55-літній ювілей „Батька Союзу“. Свято відбулося в церковній галі в Лудлові. Великою Службою Божою започатковано цей святочний день, яку відправив о. Д. Кульматичський з прегарною проповіддю про перші організаційні спроби наших піонерів, які завершилися в колосальній організації „Батька Союзу“. По панахиді до померших членів У. Н. Союзу присутні пішли на спільний обід влаштований Тов. Преч. Діви Марії. На цьому місці підкреслили велику працю наших пань-провідниць з цього товариства як: пп. К. Мельник, А. Пукіш, Я. Заячківська, А. Кульбанська та інші. До обіду подавали молоді джінкині пп.: С. Яців, С. Хрупанік, Н. Столяр, Мг Джумига, М. Куляга. По обіді відбувся концерт, який отворив гом. Хрупанік. Проводив програмою д-р Оренчук, що недавно прибув до нас з скитальщиною. Головним промовцем був д-р Л. Мишуга, що зясував історію і розвиток праці У. Н. С. а теж розвинув актуальні політичні проблеми світу і нашої заокеанської еміграції. Хор з Гартфорд під управлінням диригента п. І. Шупалата відспівав ряд народних пісень. Присутні признаючи високомистецьку вартість викликували кількакратно його на сцену.

П. М. Куляга прегарно вивязався зі своєю ролі в інсценізованій поемі І. Франка „Козак Немирка“. Деклямаціоніст п. М. Джуміг і шість-літній Р. Оренчук — присутні нагородили якими оплесками. Діти п. Йосифа Сторожук з Савтві, Маруса, Славчо і Влодзьо чудово виконали національні танки.

Мистецьке виконання сцени оформив п. Шурко Михайло. На свято прислали привіт: конгресмен Фуркала та гол. радний М. Давискіба. Підчас обіду п. І. Вавришин з Голіок, секретар Діалогого Комітету зв'язу, вівзав присутніх до збірки на потреби З. У. А. Д. К. Збірка принесла \$116, які вислано до Філадельфії на акцію ЗУАДК. Крім цього вислано \$15 на пресовий фонд „Свободи“.

(Допіси про це свято надіслали: секретар Ілля Вавришин та гом. Павло Хомин. — Ред.) Жертвували по \$5: Хрупанік Д., Коваль В., Клемик С., Янішевський Г., Піріг В., Шевчук П., Фуйчак П., Вавришин

І.; по \$3: Харко Д., Бутинський; по \$2: Процишин І., Ватришин С., Приступа І., Бойко М., Шабан Д., Шабан, Пукіш М., Майснер Ф., д-р Оренчук В., Андрусик, Доскоц І., Телєга, Ковальський Д.; по \$1: Матурняк, Довгань Т., Чорна А., Черняк К., Гудима В., Грибик В., Хрупанік Т., Котович Т., Машталіш К., Пукіш М., Бучацький П., Рева М., Віннічак А., Пилипів П., Сорока А., Романюк, Олійник І., Шило І., Милось С., о. Кекиш, Віджеміт, Лівесвін А., Зварич А., Райтер, Федорів, Босик В., Сторожук, Хома С., Бурко В., Кондаревич, Ференц-Гарасюк, Наноська, Янів, Заячківський, Смага, Джумига, Кульбанський, Гарасюк, Сельський О.

ТОЛІДО, ОГАЙО.

З ювілею на ЗУАДК.

Дня 15 жовтня б. р. відбулася гостина з приводу 25-літнього подружжого життя Михайла та Михайлини Чорних яку влаштували їм їхня дочка Ольга та її муж Кароль Вагон, при допомозі приятельок Д. Блазецької та К. Космині.

Гостина відбулася гарно, а ювілейні побажання зложили громадяни М. Блавацький та П. Юркевич. Цей останній попросив прийвних гостей зложити пожертви для скитальців. Збірка принесла \$67, яку вислано до ЗУАДК у Філадельфії.

Жертвували: М. Чорний \$25;

ПОДЯКА
Отримавши складову на підяку могой дорогому улюблену Веч. о. Двораківському, парохю в Ембридж за поміч в нашому переселенні та за всі старання в нашій справі. Хай Бог благословить його цілну суспільно-громадську працю для добра укр. народу.

Композитор, проф. Василь Безкорований з Родиною.

ПОДЯКА
Отримавши складову на підяку Вл. Панству Строчам в Ембридж за вислання нам амуниці та за догору опіку і гостину в їх домі. Хай Всевисній сторицею заплатить їм за їх шліхетні і гідні наслідвання вчинки.

Ранок дякуємо Вл. п. Бойкам, Малайкам, Грішанам і Касю в Лавіані за поміч у влаштуванні нашого життя в нових обставинах.

Композитор, проф. Василь Безкорований з Родиною.

ПОДЯКА
Яку складаємо за звелчання похорону бл. п. ПЕТРА МАЦЮРАКА, який відбувся 22-го жовтня 1949 р. В першій мірі щиро сердечно дякуємо Всеч. о. парохю Романові Ганасові за щире піклування в часі негдути та за відправлення похоронних обрядів над домовиною покійного. Рівнож дякуємо Всеч. о. Я. Харні за відправлення щирої панахиди. Дякуємо Сестрам „Мерсу Носріал“ в Балтімор за дбайливу опіку і шпінталі, всім лікарям, котрі віддали все, що було тільки можливе для рятунку життя. Особливо дякуємо за співучасть на похороні Сестрам „Мерсу Носріал“ та пані Шавбекер за великі несподіванки, які вони зробили в нашій домі по похороні. Дякуємо дуже Панству С. М. Ігнашам, які від самого початку негдути могой мужа поспівалися для нас, показали своє направили християнське серце. Пані Ігнаш цілий час підтримувала Покійного на душі, а також і нас кріпила морально. Дякуємо С. І. Тригубенкам, які саме в добрий час прибули до нас. Вони рівнож віддали багато посвяти не тільки для могой мужа, але і для нашого цілого родинного огнища. Пані С. Тригубенко щиро зацікавила дитину, та ще до сьогодні ми нагадуємо над ними. Дякуємо сестричці І. Тригубенко за останнє слово над могой, а також проф. Оршуківичем. Дякуємо всім громадянам Curtis Bay і Baltimore за участь в похороні, за цити, за авта та всім, хто в який небуль спосіб причинився до звелчання похорону бл. п. покійного Петра Маджорак. Хай Вам всім Всевисній нагородить догам та щасливим життям.

Друзиня ІВАННА, донама ОКАНА і РОМАНА.

по \$5: Григорій Рудяк, Флінт, Михайло Космина, Тома Василюк, Михайло Блазецький, П. Юркевич, Ів. Скотинський, М. Сенчишин; Ю. Лушук \$3; а по \$2: Н. Стровський і М. Сармафа.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Секретар, Вал Дор, Кве. — Одержали, буде поміщене. На пресовий фонд просимо прислати прямо до „Свободи“. Це є окремий рахунок. Фотографія біла і не надається до використання в газеті. До того ціна за „кат“ такої величини як фотографія виносилася б \$8.

М. Я., Гвайстон, Н. Я. — Того роду подяка є платним оголошенням. Краще посилати збірки прямо до Філадельфії, ніж до нас, бо це подвійна робота і подвійна поштова оплата.

Філія СУВ, Дітройт, Миш. — Резолюції, спрямовані до Четвертого Конгресу Американських Українців, прийшли до Конгресу. Їх відімає секретарем Конгресу до опублікування разом з іншими привітаннями, зверненими до Конгресу.

І. М., Балтімор, Мд. — Подяки належать до адміністрації. Їх приймається як платні оголошення.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 1. листопада 1949 р. помер у 63. році життя

ІВАН ВІЛЮШ,
член Тов. Соціял. від. 218 У. Н. Союзу, в Кемпбел О.

Покойний походив з села Сукушани, пов. Мостіська, Галичина. Похований у скутку жєну Катерину, 4 сини: Отіаки, Франка, Йосифа і Івана мол., дві дочки та внуки.

Похорон відбувся 4. листопада з дому жалоби до римо-католическої і на цвинтар Кальварію. — В. Н. П.

М. Стахура

Дня 22. жовтня 1949 р. померла трагічною смертю в 51. році життя

РОЗАЛІЯ СКАЛЕНЬКА
членка від. 374 У. Н. Союзу в Бостоні, Масс.

Покойна похована в скутку мужа, дві дочки і одного внука. Похорон відбувся 25. жовтня з укр. католическої церкви на цвинтар св. Михайла. — В. І. П.

М. Кисіль, секр.

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR
MOST POPULAR BAR IN TOWN
ENTERTAINMENT EVERY NIGHT
Phone: GR 7-9765
78-80 ST. MARKS PL.
(2ND FLOOR) NYC.

ШИФКАРТИ

ПРОДАМО НА ВСІ КОРАБЛІ.

ГРОШІ посилаємо до всіх країв і виплачуємо на останній пошті.

АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження крєвних і знайомих до Америки зі скитальщиною та інших країв.

ПРОДАМО доми та всякого роду бізнесу. У всіх справах звертайтеся до звісного

НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА.

S. KOWBASNIUK

277 EAST 10th ST., Near Ave. A NEW YORK 3, N. Y.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Стефана, від. 221, відбулися в неділю, 13. листопада, в год. 12. вполудне, в Домі Від. УНС, 845 N. Western Ave. Просимо всіх членів і членів прийти на збори, бо є важкі справи до обговорення і вирішення. — Ф. Васильовський, предс.; Д. Максимюк, кас.; Т. Шпікула, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Подасмо до відома членам Тов. Мир, від. 324, що місячні збори відбудуться в суботу, 12. листопада, в год. 8. ввечір, в укр. галі, 800 N. 23rd St. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є важкі справи до рішення. Допитуючі-члени обов'язково повинні прийти і вирішити свої заделюсті. За уряд: Г. Григорчук, предс.; П. Максимюк, кас.; Г. Вучко, секр.

КІЛВІЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 102, відбулися в неділю, 13. листопада, зараз по другій Св. Воні, в галі церковній, 2280 W. 7th St. — За уряд: П. Декан, предс.; В. Жук, кас.; Н. Вобечко, секр.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую тітку МАРІЮ ГЕВХ з села поточани, повіт Бережан, котра виїхала перед чотирнадцятьма роком до Америки і жила на фермі коло Дітройту до тридцяти дев'яти років. Пошукую її сестри сина АНДРІЯ МЕДИНСЬКОГО. Хто знає про неї, або вона сама, прошу повідомити мене:

ANDREW MEDYNSKI,
R. R. 4, Scotland, Ont., Canada

ЛЕМІЯНИВ ЮРКО з села Хмельника, пошукує тету, яка з родиною перед війною виїхала до Нью Йорку: ЕВ-ДОКІЯ ЛЕЩІН, Михайло, Паранка, Марія, Федір, Юрій Лещіни, зі села Росільна, повіт Надаріна. Хто знає про них, або вони самі, писати до: JURKO DEMIANIW, 2 Washington St., Brantford, Ont., Canada.

СМОРЖАНЮК АНДРІЙ з Хлібачинського п. Коломиї, пошукує п. МИХАЙЛА ГОЛЕМЕН з с. Слібодки лісної п. Коломиї, Галичина. Його дружина п. ГОЛЕМЕН, роджена САЧКО, донама Андрія Сачко з Хлібачинського. Перед війною і правдоподібно тепер живуть у Нью Йорку. Хто про них знає, або вони самі, хай пишуть: A. SMORZANIUK, Queen Anne, Maryland.

Дня 7. листопада 1949 р., в год. 8-ий рано помер прибувши недавно зі скитальщиною, заслужений громадянин

СЕМЕН ПРИДИВА,
уроджений дня 13. лютого в Дубно, пов. Броди, Західна Україна.

Покойний був старшиною Ук. С. С., визначним кооператором, членом Тов. Просвіти та діяльним громадянином в Рідній Країні і на скитальщині.

Погріб відбудеться дня 11. листопада 1949, в год. 8-ий рано, з церкві св. Миколая при 24. вул. в Філадельфії, на який просити всі крєвних, своїх і знайомих Горем прибіта РОДИНА.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ РЕАЛЬНОСТІ

200 ДОМІВ НА ПРОДАЖ

Elmhurst, модерний, одно-фам. цегляний, 9 років старий, 6 кімнат, о-грівання олійом, ланічкі (одна Hollywood) виїздне підвалля, вик-на проти буревіїв, сітки, венеційні за-слони, гараж, гарний Різдвайні дар. Ціна \$13,800.

Ozone Park, 2-фам. 5 кімнат на-грі, 6 і порч надоліни (сейчас можна обити), о-грівання, гараж, модерна кухня, виїздне підвалля. Ціна \$13,990.

Масмо також різні бізнеси на продаж.

W. Shipka

Real Estate

94-09 Jamaica Ave., Near Woodhaven Blvd. Sta. on B.M.T.

Woodhaven 21, N. Y.

Tel.: Virginia 4-0689-9-6632

НОВІ КНИЖКИ

ЯР СЛАВУТИЧ

Правдоносці (поєзі) — \$1.00

Спрага (поєзі) — 0.75

Оформлення мистців

О. Лятеринської, М. Дми-тренка та Я. Гішодського.

Замовлення разом з нале-житістю слати до:

"СВОБОДА"

81-83 Grand Street

(P. O. Box 346)

Jersey City 3, N. J.

БЕЗПЛАТНА ПРОБА

на ревматичні болі

АРТРИТИЧНИ

Коли Ви ніколи не аживали ліку званого ROSSE TABS на ці не-значні мускулярні недомогання і болі, злучені з ревматизмом і запаленням м'язів, або з нервовим запаленням, то кому не спробувати його (СВОГОДІ) на наш кошт.

Ніхт не аживає тисячі людей

впродовж 25 років.

БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ЧИТАЧІВ

НАШОЇ ГАЗЕТИ

Запрошуємо Вас випробувати його без ніяких коштів. Позвольте, щоб ми вислали Вам паку поч-во величини. ЗАЖИВАЙТЕ БЕЗ-ПЛАТНО 24 ТАБЛІТКИ Ж. Коли не будете вдоволені палативною — часовою — пробкою, зверніть нам решту і не будете нам винні нічого. Така проба не буде коштувати Вас ні одного пента. НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШІ! Пшліть лише неганий. Ваше ім'я і адресу до: ROSSE PRODUCTS COMPANY, Dept. O-3,

2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

завдяку потреби во \$150

ціні так низькій як

ОБСЛУГА НАВКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer.

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVENUE,

NEWARK, N. J.

and IRVINGTON, N. J.

Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

ПЕТРО ПРЕМІ

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в БРОК, БРОКЛІН, НЬЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET

NEW YORK CITY

Tel. ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL

707 PROSPECT AVENUE

(cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Tel. MEtrose 5-5577

ТАРЗАН, ч. 2216. Тікар местником.

Коли Тікар перескочив до нападу, Тарзан пробував його стримати.

Однак оба лви вже були в смертельних обіймах.

Не зважаючи на рану, Тікар не мав труднощів з Мімбою і покінчив з ним швидко.

Відвернувшись від покона-ного ворога, Тікар пустився до Чедвика, думаючи, що це другий ворог.

УКРАЇНСЬКІ ЄТИПНІ КАЛЕНДАРІ

НА

1950

РІК

- У гарних кольорах
- Календаріом друковане українською мовою
- Свята означені чітким червоним друком

Ціна 30 ц. один

На С. О. Д. не висилаємо.

Належність треба посилати разом із замовленням.

ХРИСТОС НА ГОРІ ОЛИВНІЙ

ЗИМОВИЙ ВИД

ОСІНЬ НА ФАРМІ

[] Фарма

[] Дівчинка збирає цвіт

[] Хата, навколо цвіт

[] Дівчинка з псом

[] Гарний вид фарм. Діти, курі свині, пс

[] Діти їздять на санках у зимову пору

[] Салаво вишних Богу

[] Наталка Полтавка

[] Тайна вечера

[] Вівчар пасе вівці

[] Матір Божа Неустачої Помочі

[] Святе семейство

[] Фарма. Діти годують